

Circulaire

Brussel, 20 juli 2021

Kenmerk: NBB_2021_18

uw correspondent:

Claire Renoirte
tel. +32 2 221 53 50
claire.renoirte@nbb.be

EBA-richtsnoeren inzake de initiëring en monitoring van leningen (EBA/GL/2020/06)

Toepassingsveld

Deze circulaire geldt voor kredietinstellingen, beursvennootschappen, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen naar Belgisch recht, evenals voor in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen en beursvennootschappen die onder het recht van een niet tot de EER behorend land ressorteren (hierna “de instellingen” genoemd), zowel op geconsolideerde als op vennootschappelijke basis.

Tenzij deze circulaire in een specifieke vrijstelling voorziet, is zij van toepassing op alle kredietrisico's die door de de instellingen worden aangegaan, met uitzondering van schuldbewijzen, derivaten, effectenfinancieringstransacties en consumentenkredieten van minder dan 200 euro, in overeenstemming met Richtlijn 2008/48/EG inzake kredietovereenkomsten voor consumenten (“de Richtlijn Consumentenkrediet”, hierna “de RCK” genoemd).

Samenvatting/doelstelling

Deze ontwerp-circulaire geeft uitvoering aan de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) van 29 mei 2020 inzake de initiëring en monitoring van leningen (EBA/GL/2020/06).

Deze richtsnoeren maken deel uit van het Europees actieplan van juli 2017 om het probleem van de niet-renderende blootstellingen (“non performing loans”, hierna “NPL's” genoemd) aan te pakken en het ontstaan van dergelijke leningen in de toekomst te beperken, teneinde het bankstelsel solider te maken en de financiële stabiliteit in Europa te verbeteren.

Deze ontwerp-circulaire vormt een aanvulling op de circulaires NBB_2019_21 en NBB_2019_11, die respectievelijk uitvoering geven aan de EBA-richtsnoeren inzake het beheer van niet-renderende en respijtblootstellingen (EBA/GL/2018/06 van 31 oktober 2018) en de openbaarmaking van niet-renderende en respijtblootstellingen (EBA/GL/2018/10 van 17 december 2018).

De richtsnoeren inzake de initiëring en monitoring van leningen (EBA/GL/2020/06) beogen de interne governancepraktijken, -regelingen, -procedures en -mechanismen van de instellingen te versterken om ervoor te zorgen dat hun kredietverlening en hun beheer en monitoring van het

kredietrisico voldoen aan solide en prudente normen, teneinde de kredietkwaliteit van nieuwe leningen te verbeteren en het ontstaan van NPL's in de toekomst te beperken.

Ze zijn er ook op gericht ervoor te zorgen dat de praktijken van de instellingen in overeenstemming zijn met de regels inzake consumentenbescherming en voldoen aan het beginsel van eerlijke behandeling van de consumenten.

De richtsnoeren zijn ook bedoeld om de belangrijkste tekortkomingen aan te pakken die de afgelopen jaren zijn vastgesteld op het gebied van de initiëring en monitoring van leningen, maar ook om rekening te houden met de ontwikkelingen in de toezichtsprioriteiten en het toezichtsbeleid met betrekking tot kredietverlening. Dit omvat met name milieu-, sociale en governancefactoren (hierna "MSG-factoren" genoemd), alsook maatregelen ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme.

De richtsnoeren hebben betrekking op verschillende relevante aspecten van de initiëring en monitoring van leningen gedurende de volledige levenscyclus ervan en met name op de interne governance met betrekking tot de initiëring en monitoring van leningen (zie afdeling 4), in overeenstemming met circulaire NBB_2018_28 inzake interne governance¹, de procedures voor de initiëring van leningen (zie afdeling 5), de prijsstelling (zie afdeling 6), de waardering van roerende en onroerende goederen (zie afdeling 7) en het monitoringkader (zie afdeling 8). In de richtsnoeren worden aldus de interne governanceregelingen, -procedures en -mechanismen gespecificeerd als bedoeld in artikel 74, lid 1, van Richtlijn 2013/36/EU (hierna "de CRD" genoemd) en de vereisten inzake krediet- en tegenpartijrisico die zijn opgenomen in artikel 79 van die richtlijn.

De richtsnoeren zijn van toepassing vanaf 30 juni 2021. Rekening houdend met de uitzonderlijke operationele inspanningen die de instellingen naar aanleiding van de COVID-19-crisis hebben moeten leveren, zal de NBB echter een tolerantiemarge van 6 maanden hanteren, zodat de instellingen de tijd hebben tot 31 december 2021 om in de praktijk te voldoen aan deze circulaire.

Afdeling 5 over de procedures voor de initiëring van leningen is van toepassing op leningen en voorschotten die zijn geïnitieerd na 30 juni 2021 en op leningen en voorschotten die reeds bestaan op 30 juni 2021 indien de algemene voorwaarden ervan na 30 juni 2022 zijn gewijzigd, mits de wijzigingen bij een specifieke kredietbeslissing zijn goedgekeurd, en indien de tenuitvoerlegging ervan een nieuwe leningsovereenkomst met de kredietnemer of een addendum bij de bestaande overeenkomst vereist.

Afdeling 6, die betrekking heeft op de prijsstelling, is van toepassing op leningen en voorschotten die zijn geïnitieerd na 30 juni 2021. De afdelingen 5 en 6 zijn echter alleen van toepassing op leningen aan consumenten, micro- en kleine ondernemingen en middelgrote en grote ondernemingen. Ze zijn dus niet van toepassing op leningen en voorschotten aan kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, financiële instellingen, verzekerings- en herverzekeringsondernemingen en centrale banken, noch op leningen en voorschotten aan soevereine emittenten, met inbegrip van centrale overheden, regionale en lokale autoriteiten en entiteiten uit de publieke sector. Deze twee afdelingen zijn evenmin van toepassing op respijtleningen en niet-renderende leningen. Afdeling 7 betreffende de waardering van roerende en onroerende goederen is van toepassing op de waardering, monitoring en herwaardering van zekerheden in de vorm van onroerende en roerende goederen, uitgezonderd financiële zekerheden, die zijn uitgevoerd na 30 juni 2021. Ten slotte is afdeling 8 over het monitoringkader van toepassing op alle kredietfaciliteiten die zijn geïnitieerd na 30 juni 2021. In verband met deze afdeling geldt het volgende: indien de instellingen niet beschikken over alle in de richtsnoeren vermelde relevante informatie en gegevens die moeten worden gebruikt voor het toezicht op

¹ Deze circulaire geeft uitvoering aan de EBA-richtsnoeren inzake interne governance van 26 september 2017 (EBA/GL/2017/11).

bestaande kredietnemers of kredietfaciliteiten die zijn verleend voor de toepassingsdatum, moeten de instellingen de ontbrekende informatie en gegevens vóór 30 juni 2024 verzamelen door middel van de regelmatige kredietbeoordeling van kredietnemers, zoals beschreven in de richtsnoeren.

Gezien de zeer ruime werkings sfeer van de richtsnoeren, worden zij op evenredige wijze toegepast volgens de onderstaande beginselen:

- Voor afdeling 4 die betrekking heeft op de governance, zijn de evenredigheidsbeginselen van toepassing die zijn vermeld in titel I van de EBA-richtsnoeren inzake interne governance van 26 september 2017 (EBA/GL/2017/11), die zijn omgezet bij circulaire NBB_2018_28;*
- Voor afdeling 5 betreffende de procedures voor de initiëring van leningen geldt dat voor de evenredige toepassing ervan rekening moet worden gehouden met de omvang, aard en complexiteit van de kredietfaciliteit, onverminderd de artikelen 18 en 20 van Richtlijn 2014/17/EU inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen ("de Richtlijn Hypothecair Krediet", hierna de "RHK" genoemd) en artikel 8 van de RCK;*
- Voor afdeling 7 betreffende de waardering van roerende en onroerende goederen moet voor de evenredige toepassing ervan rekening worden gehouden met de omvang, aard en complexiteit van de kredietfaciliteit en van het onderpand;*
- Ten slotte geldt voor afdeling 8 dat voor de evenredige toepassing ervan rekening moet worden gehouden met de omvang, aard en complexiteit van de instelling; de omvang, aard en complexiteit van de kredietfaciliteit; en het soort kredietnemer en diens omvang en risicoprofiel.*

Met betrekking tot leningen aan consumenten dienen de instellingen er echter voor te zorgen dat de toepassing van deze evenredigheidsbeginselen geen afbreuk doet aan de doelstelling van consumentenbescherming, zoals vastgelegd in de RHK en de RCK en nader gespecificeerd in de richtsnoeren, en met name in afdeling 5.1 en de onderafdelingen 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3 en 5.2.4.

Wat de integratie van de richtsnoeren in haar toezichtspraktijken betreft, herinnert de NBB eraan dat de richtsnoeren gezonde en solide praktijken vormen die op evenredige wijze zullen worden toegepast, met als belangrijkste doelstelling het ontstaan van NPL's in de toekomst te beperken en de soliditeit van het bankstelsel en de financiële stabiliteit te waarborgen.

De NBB verwacht met name dat de toegekende middelen voor de waardering van de goederen die in de richtsnoeren zijn opgenomen, in de loop van de tijd zullen verbeteren, rekening houdend met ontwikkeling van de marktbeperkingen. Voor de waardering kan gebruik worden gemaakt van een voldoende aantal interne en/of externe taxateurs, met een minimum van twee taxateurs voor de kleinste instellingen om de naleving van punt 235 van de richtsnoeren te waarborgen, en/of van geavanceerde statistische modellen. Het gebruik van deze statistische modellen voor de waardering zal evenwel strikt moeten voldoen aan de specifieke verwachtingen van de richtsnoeren en in het bijzonder aan die van afdeling 7.4 en de punten 210, 219 en 220 voor waarderingen die worden uitgevoerd ten tijde van de initiëring van de lening, en in de punten 223 en 230 voor de monitoring en herwaardering van de zekerheden. Er zij opgemerkt dat aan het vereiste voor kleinere instellingen om ten minste twee taxateurs te hebben voor de waardering van roerende en onroerende goederen, kan worden voldaan door een beroep te doen op één enkel extern taxatiebureau, op voorwaarde dat in de overeenkomst met dat bureau duidelijk vermeld wordt hoe dit bureau ervoor zal zorgen dat aan de vereisten van de EBA-richtsnoeren wordt voldaan. De instelling blijft echter verantwoordelijk voor de naleving van deze richtsnoeren en moet ten minste verduidelijken hoe zij zal garanderen dat de waarde van de goederen die door het betrokken bureau is verstrekt, niet wezenlijk/significant vertekend is als gevolg van een belangenconflict binnen dat bureau.

De NBB verwacht ook dat de instellingen mettertijd meer rekening zullen houden met de MSG-factoren en de daaraan verbonden risico's in hun beleid ten aanzien van kredietrisicobereidheid, alsook in hun risicobeheer en in hun kredietrisicobeleidsregels en -procedures, en daarbij een holistische aanpak hanteren. Voor punt 208 van de richtsnoeren, dat betrekking heeft op de waardering van roerende en onroerende goederen, verwacht de NBB dat de instellingen bijvoorbeeld EPC-certificaten en andere relevante energie-etiketteringssystemen als factoren beschouwen die de waarde van het goed kunnen beïnvloeden². De NBB merkt echter op dat deze MSG-factoren zowel milieufactoren als sociale en governancefactoren kunnen zijn. Zij vormen thans de basis voor maatschappelijk verantwoordelijke beleggingen. In het algemeen wordt het loutere feit dat rekening wordt gehouden met EPC-certificaten dan ook niet als voldoende beschouwd om te besluiten dat de vereisten van de EBA-richtsnoeren zijn nageleefd. De NBB verwacht dan ook dat de instellingen evenredige maatregelen nemen om te voldoen aan de richtsnoeren inzake de MSG-factoren en deze documenteren, bijvoorbeeld door interne beleidslijnen en procedures te ontwikkelen die in overeenstemming zijn met hun beheer van het kredietrisico en van hun kredietverlening, waarin bijvoorbeeld het aantal en de types MSG-factoren worden gespecificeerd die zij in aanmerking zullen nemen voor de verschillende gebruiksdoeleinden die door de richtsnoeren worden opgelegd en hoeveel.

Hoewel de richtsnoeren geen specifieke vereisten bevatten voor de leasingtransacties die door de instellingen of door een entiteit die deel uitmaakt van een bankgroep worden uitgevoerd, verwacht de NBB dat deze transacties voldoen aan de algemene beginselen van de richtsnoeren, met name op het gebied van interne governance, waardering van geleasede goederen en waardering van het kredietrisico dat verbonden is aan de cliënten.

Tot slot herinnert de NBB eraan dat de richtsnoeren van afdeling 5.2 over de beoordeling van de kredietwaardigheid van kredietnemers worden beschouwd als gezonde en solide normen voor de beoordeling van het kredietrisico in het kader van de CRD. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de respectieve verantwoordelijkheden van de FSMA³ en de FOD Economie op het gebied van consumentenbescherming, de inschrijving als kredietbemiddelaar voor hypothecair krediet en de naleving van de RHC, inzonderheid hoofdstuk 6, en de RCK, inzonderheid artikel 8.

De NBB vraagt dan ook dat de instellingen de gepaste maatregelen nemen om de richtsnoeren na te leven en ze te documenteren, zodat ze, in voorkomend geval afzonderlijk, de informatie kunnen meedelen die tot het respectieve bevoegdheidsdomein van elk van deze bevoegde autoriteiten behoort.

Tot slot verduidelijkt de NBB dat de bijlagen die in het corpus van de richtsnoeren zijn opgenomen, slechts een referentiepunt zijn waar de instellingen al dan niet rekening mee kunnen houden.

² Dit sluit aan bij de vereisten van circulaire 2020_45 over de verzameling en rapportering van informatie betreffende de energie-efficiëntie van vastgoedblootstellingen.

³ Voor de instellingen die onder haar toezicht vallen, is de NBB de eerstelijns bevoegde autoriteit, aangezien de richtsnoeren uitvoering geven aan de vereisten van de artikelen 74, lid 1, en 79 van de CRD.

Geachte mevrouw
Geachte heer

Deze circulaire zorgt voor de omzetting in de toezichtspraktijk van de NBB van de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (hierna “de EBA” genoemd) van 29 mei 2020 inzake de initiëring en monitoring van leningen (EBA/GL/2020/06).

Deze richtsnoeren van de EBA bevatten verschillende belangrijke elementen die betrekking hebben op de interne governance met betrekking tot de initiëring en monitoring van leningen (zie afdeling 4), in overeenstemming met circulaire NBB_2018_28 inzake interne governance, de procedures voor de initiëring van leningen (zie afdeling 5), de prijsstelling (zie afdeling 6), de waardering van roerende en onroerende goederen (zie afdeling 7) en het monitoringkader (zie afdeling 8).

Zo worden in de richtsnoeren de interne governanceregelingen, -procedures en -mechanismen gespecificeerd als bedoeld in artikel 74, lid 1, van Richtlijn 2013/36/EU (hierna “de CRD” genoemd) evenals de vereisten inzake krediet- en tegenpartijrisico die zijn opgenomen in artikel 79 van die richtlijn.

De Nederlandse en Engelse versie van de door de EBA opgestelde tekst zijn als bijlage bij deze circulaire gevoegd, samen met de door de EBA opgestelde toelichting en de antwoorden die de EBA in het kader van haar raadpleging over deze richtsnoeren in 2020 heeft gegeven.

Er wordt een kopie van deze circulaire verzonden naar de commissaris(sen), erkend revisor(en) van uw instelling.

Hoogachtend

Pierre Wunsch
Gouverneur

Bijlagen – uitsluitend beschikbaar via www.nbb.be:

1. Final Report on guidelines on loan origination and monitoring_COR_NL
2. EBA GL 2020 06 Final Report on GL on loan origination and monitoring
3. EBA explanatory note on the EBA’s comprehensive approach to loan origination
4. EBA GL 202006 appendix- feedback table for GL on loan origination and monitoring